

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับ
แนวคิดการพัฒนาบทเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อุบลราชธานี เขต 5

Development of a Training Curriculum Based on Mediated Learning Experience
Approach and Lesson Study to Enhance the 21st Century Learning Management
Competencies for Primary Teachers under the Office of Ubonratchathani Primary
Education Service Area 5

ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์¹

Bhumbhong Jomhongbhibhat¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา 2) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการศึกษายาบทเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 และ 3) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น การดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูสอนระดับชั้นประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และแบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อหลักสูตรฝึกอบรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบสองกลุ่มอิสระกัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความรู้ความเข้าใจ (2) ด้านทักษะ และ (3) ด้านคุณลักษณะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรม มีองค์ประกอบ ดังนี้ (1) หลักการของหลักสูตร (2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (3) โครงสร้างของหลักสูตร (4) กิจกรรมการฝึกอบรม (5) การวัดและประเมินผลของหลักสูตร 3) ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูที่เป็นกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการศึกษาความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลาง
แนวคิดการพัฒนาบทเรียน

¹รองศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, Assoc. Prof. Dr., Faculty of Education, UbonRatchathani Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์, bhumbhong.j@ubru.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) 6 เมษายน 2567 วันที่แก้ไขบทความ (Revised) 26 พฤษภาคม 2567 วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 27 พฤษภาคม 2567

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to synthesize the 21st century learning management competencies of primary school teachers, 2) to develop a training curriculum based on mediated learning experience approach and lesson study to enhance the 21st century learning management competencies for primary teachers under the Office of Ubonratchathani primary education service area 5, and 3) to study the results of using the developed training curriculum. The research methodology was research and development. A sample was 60 teachers in schools under the Office of Ubonratchathani primary education service area 5, they were divided into 30 experimental group and 30 control group. The instruments used in study were a form for assessing the 21st century learning management competencies and a satisfaction questionnaire toward the training curriculum. Statistics used in data analysis were mean, standard deviation, and t-test for independent samples.

The findings revealed as follows: 1) The 21st century learning management competencies which were composed of 3 competencies as follows: (1) knowledge and understanding, (2) skills, and (3) features of learning management in the 21st century; 2) the training curriculum had following components: principles, objectives, structure, training activities, and measurement and evaluation; 3) the results of using the training curriculum found that after training the 21st century learning management competencies of teachers in experimental group was significantly higher than control group statistically at .01 level; and 4) teachers' satisfaction with implementing the training curriculum was at the high level.

Keywords: Training curriculum, The 21st century learning management competencies,
Mediated learning experience Approach, Lesson study

ภูมิหลัง

จากพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่ทรงพระราชไว้ว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศและสังคม บ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน พอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้น ก็เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ” (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, 2526, หน้า 234) ได้เป็นแนวทางให้ประเทศไทยนำมาจัดการศึกษา โดยบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการศึกษา โดยระบุให้รัฐต้องจัดให้มีการศึกษา อบรม และสนับสนุนให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้

และปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง พัฒนาวินาศีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติจากจุดเริ่มต้นในรัฐธรรมนูญ จึงเป็นที่มาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มีการกำหนด มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและชัดเจน รวมทั้งการพัฒนาครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพที่มีมาตรฐานสูง มาตรา 22 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 23(1) ได้กล่าวถึง ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมา ของสังคมไทยและระบบการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุข และมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยจัดกิจกรรมให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, หน้า 13–14)

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันจำเป็นที่จะต้อง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง และสภาพสังคมไทยในศตวรรษที่ 21 ในการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายไปที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะใน ศตวรรษที่ 21 โดยผู้เรียนจะใช้ความรู้ในสาระหลักไปบูรณาการ สังคมประสบการณ์กับทักษะ 3 ทักษะ เพื่อการดำรงชีวิตใน ศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ ซึ่งการจัดการศึกษา จะใช้ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 5 ระบบ คือ ระบบมาตรฐานการเรียนรู้ ระบบการประเมินผลทักษะการเรียนรู้ ระบบหลักสูตรและวิธีการสอน ระบบพัฒนางานอาชีพ และ ระบบแหล่งเรียนรู้และบรรยากาศการเรียนรู้ ดังนั้นผู้สอน จะต้องสามารถจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้สอดคล้องกับ แนวคิด ทิศทางการจัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 อย่างมี ประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องปรับจากเดิม ที่เน้นการเรียนรู้ความรู้จากชุดความรู้ที่มีความชัดเจน สามารถ พิสูจน์ได้ เป็นการเรียนรู้อีกชุดหนึ่ง คือ ความรู้ที่ไม่ชัดเจน อาจจะไม่แม่นยำและมีความคลุมเครือ เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาหา คำตอบด้วยตนเอง หากจะให้ตีความหรือบ่งชี้ลงไปอีกว่า ทักษะใดที่สำคัญที่สุดสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คำตอบ คือ แรงบันดาลใจที่จะเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุด และส่งผ่านแรงบันดาลใจเหล่านี้ ไปยังผู้อื่นและทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลง แม้ว่าในศตวรรษที่ผ่านมาจะให้ความสำคัญ กับการอ่านออกเขียนได้ (Literacy) แต่สำหรับการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ความหมายของคำว่าอ่านออกเขียนได้ที่เราคุ้นเคย กันอยู่อาจไม่เพียงพออีกต่อไปและจุดอ่อนของการศึกษาไทย คือ ผู้เรียนไม่ได้ทักษะที่สำคัญต่อชีวิต แต่ได้แค่วิชาเพียง เพื่อเอาไปตอบข้อสอบ แต่ผลเพียงเท่านั้นไม่พอ สิ่งที่เราต้อง

ให้ความสำคัญ คือ ต้องสร้างให้ลูกศิษย์เกิดความเป็นมนุษย์ ทักษะ การเรียนรู้ และแรงบันดาลใจ

แนวทางในการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 แนวทางหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การฝึกอบรม เนื่องจากการฝึกอบรม เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการพัฒนาครู อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการพัฒนาที่ตรงประเด็นและ ใช้เวลาในการพัฒนาที่ไม่ยาวนานมากนัก ดังที่ Davis, Keith (1972, p. 375) กล่าวถึงการฝึกอบรมไว้ว่า การฝึกอบรม เป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปในทางที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ Good (1973, p. 613) ได้นิยามของการฝึกอบรมไว้ในพจนานุกรมการศึกษาว่า การฝึกอบรม เป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลมีทักษะและความรู้ โดยจัดขึ้นภายใต้สภาวะเงื่อนไขบางประการ ในขณะเดียวกัน ศักรินทร์ ชนประชา (2550, หน้า 73) ได้นิยามความหมาย ของการฝึกอบรม ไว้ว่า การฝึกอบรม เป็นกระบวนการ ที่จัดขึ้นอย่างมีระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคคล โดยมุ่งที่จะเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติของบุคคล เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนา และเพิ่มผลผลิต ทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ที่กำหนดไว้

จากแนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรมที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การฝึกอบรม เป็นเครื่องมือหรือวิธีการหนึ่งในการพัฒนาครู โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพราะ หลักสูตรฝึกอบรมเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาหรือเสริมสร้าง ประสบการณ์เพื่อให้ครูเกิดการเรียนรู้ รวมถึงพัฒนาทักษะ หรือความสามารถด้านต่าง ๆ ของครูได้ เนื่องจากหลักสูตร ฝึกอบรม เป็นแนวทางที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ ผ่านกระบวนการ และขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรเช่นเดียวกับการพัฒนา หลักสูตรประเภทอื่น ๆ อีกแนวคิดหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ ในการฝึกอบรมครูร่วมกับหลักสูตรฝึกอบรม ได้แก่ แนวคิด ประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลาง (Mediated learning experience) เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นจากการค้นคว้าของ Feuerstein มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการช่วยเสริมสร้าง อย่างมีความหมาย (Mediator) หรือมีผู้ช่วยเป็นสื่อกลางใน การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น ตัวแบบ การให้คำชี้แนะ การใช้คำถามกระตุ้นตลอดจนการจัดสภาพการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้แนวคิดการพัฒนาบทเรียนเป็น

อีกแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครูแนวทางหนึ่งที่เป็นการปรับปรุง การสอนด้วยตัวของครูเอง โดยจุดประสงค์หลักหรือจุดเน้น ก็คือนักเรียน หรือการพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยส่งเสริมให้ครูผู้สอนที่อยู่ในบริบทเดียวกันนำผลการสะท้อน กลับของผู้เรียนมาใช้ในการปรับเปลี่ยนความคิด วิธีการสอน และการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้ได้บทเรียนที่มีประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการปรับปรุงการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญ กับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคการสอนจากเพื่อนครูด้วยกัน ทำให้เกิดการยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขใหม่ เพื่อทำให้เกิดคุณภาพการสอนอย่างยั่งยืน (ศุภวรรณ สัจจพิบูล, 2657, หน้า 211)

จากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการพัฒนา สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ครูผู้สอนในระดับ ประถมศึกษา ส่วนใหญ่ต้องการได้รับการพัฒนาสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ของตนเอง รวมถึงผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ ผู้สอนในคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการสอน นิเทศ และพัฒนานักศึกษาใน คณะครุศาสตร์ และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ซึ่งเป็นเครือข่ายร่วมพัฒนา และผู้ร่วมวิจัย ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ได้จัดทำ โครงการวิจัยนี้ขึ้น เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ใน

ศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 อันจะเป็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนในระดับ ประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอน ระดับประถมศึกษา
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสพการณ์ การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการศึกษาบทเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
3. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด ประสพการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการศึกษา บทเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในประเด็น ต่อไปนี้
  - 3.1 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ก่อนและ หลังการฝึกอบรม
  - 3.2 ความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อ หลักสูตรฝึกอบรม

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานและองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าว นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อการพัฒนากรอบแนวคิดของหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการศึกษาบทเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอนประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา โดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและดำเนินการสังเคราะห์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ และศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสพการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการศึกษาบทเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 10 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงโดยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสพการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการศึกษาบทเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสพการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการศึกษาบทเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา จากกรณีวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสพการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการศึกษาบทเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพของร่างหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรมฯ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสพการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการศึกษาบทเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา

ระยะที่ 3 การทดลองและศึกษาผลการทดลองใช้

หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสพการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการศึกษาบทเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินงาน เป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการก่อนการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสพการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการศึกษาบทเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสพการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการศึกษาบทเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบ 2 กลุ่ม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Two group pretest-posttest design) กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2565 เป็นกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสพการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการศึกษาบทเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ภาษาที่ใช้ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผลปรากฏว่าทุกด้าน มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 สามารถนำไปใช้ได้

ระยะที่ 4 การประเมินผล หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการศึกษานวัตกรรม เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการใช้หลักสูตรการฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ และขั้นตอนที่ 3 ปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการหาคุณภาพ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ผลปรากฏว่าทุกด้าน มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.90–1.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนากรอบความคิดและยกวางหลักสูตรฝึกอบรม การสังเคราะห์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอในลักษณะความเรียงและผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รวมถึงความพึงพอใจ โดยนำคะแนนที่ได้ไปทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อใช้ในการแปลความหมาย สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา การวิเคราะห์เปรียบเทียบ ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้ Independent samples t-test

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย ปรากฏผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา พบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 3) ด้านคุณลักษณะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการพัฒนาบทเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา พบว่าหลักสูตรฝึกอบรม มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างของหลักสูตร 4) กิจกรรมการฝึกอบรม และ 5) การวัดและประเมินผลของหลักสูตร

โดยที่ กระบวนการฝึกอบรม แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ร่วมกัน โดยผ่านกิจกรรมดังต่อไปนี้ 1) ชี้นำเสนอปัญหา และ 2) ชี้นำการเรียนรู้ โดยการจัดการประสบการณ์ผ่านสื่อกลาง จากนั้นดำเนินการในระยะเวลาที่ 2 การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในชั้นเรียนและนำเสนอผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แล้วร่วมกันสะท้อนผล อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน สะท้อนผลและถอดบทเรียนร่วมกัน และระยะที่ 3 การวัดและประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม

3. ผลการใช้หลักสูตรฯ โดยการเปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการพัฒนาบทเรียน พบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูที่เป็นกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อหลักสูตรฝึกอบรมกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. ผลการสังเคราะห์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา

ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงจากข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา งานวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ พบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) ด้านทักษะ

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 3) ด้านคุณลักษณะ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ เอกสารจากนักการศึกษาและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 พบว่า มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถ ของครูผู้สอนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ พัฒนาหรือจัดโครงสร้างทางความคิดจากสิ่งที่พบเห็น สถานการณ์ หรือปัญหา ให้เชื่อมโยงกับความรู้ความเข้าใจ เดิมที่มีอยู่แล้ว แล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยมีการ ร่วมมือกันระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียนทำให้เกิดความรู้ใหม่ อย่างมีความหมาย ทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และเจตคติ มุ่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การออกแบบ การเรียนรู้ การใช้สื่อนวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ และการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ในส่วนของสมรรถนะด้านทักษะ การปฏิบัติ เป็นสมรรถนะที่เน้นถึงความสามารถในการออกแบบ และจัดทำแผนการเรียนรู้ ความสามารถในการนำแผนการเรียนรู้ ไปปฏิบัติ ความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ และความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะด้านคุณลักษณะการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 เป็นการพัฒนาคุณลักษณะและเจตคติ อันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับ สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์ (2548, หน้า 52) ได้กล่าวไว้ว่า สมรรถนะเป็นองค์ประกอบของความรู้ ทักษะ และเจตคติของบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ ของการทำงานของบุคคลนั้น ๆ และเป็นบทบาท หรือ ความรับผิดชอบ ซึ่งสัมพันธ์กับผลงานหรือความสามารถที่วัด ค่าเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน และสามารถพัฒนาได้ โดยการฝึกอบรมและการพัฒนา และยังสอดคล้องตรงกันกับ งานวิจัยของ อนุชิต จันทศิลา (2559, หน้า 275-284) ที่ได้ ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อพัฒนา ความสามารถด้านภาษาของผู้เรียนสำหรับครูระดับประถมศึกษา พบว่า ได้สมรรถนะ 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิมล ว่องวานิช

(2550, หน้า 62) กล่าวไว้ว่า การประเมินความต้องการ จำเป็นเป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่าง ของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็นโดยระบุสิ่งที่ต้องการ ให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ ประเมิน สิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมิน ความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง กระบวนการจัดการศึกษาหรือเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็น จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงโมเดลสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลง ทางบวกสอดคล้องกับการวิจัยของ ปฏิพงศ์ จรุงธรรม (2558, หน้า 4) ได้ศึกษาปัญหา และความต้องการในการพัฒนา สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของพนักงานมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชภัฏสกลนครผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะ การจัดการเรียนการสอนของพนักงานมหาวิทยาลัยผู้สอน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชภัฏสกลนคร พบว่า มีสภาพปัญหา ในด้านการจัดการเรียนการสอนรวมทุกด้าน มีค่าร้อยละ 64.3 และมีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียน การสอน มีความต้องการระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.34

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด

ประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการพัฒนา บทเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมฯ มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร 3) โครงสร้างของหลักสูตร 4) กิจกรรมการฝึกอบรม และ 5) การวัดและประเมินผลของหลักสูตร ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีกระบวนการสร้าง ตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ และวิธีการที่เหมาะสม เป็นระบบ ตามกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา มีแนวคิด ทฤษฎี เป็นพื้นฐานหรือเส้นขอบในการพัฒนา และได้รับการตรวจสอบ จากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เป็นหลักสูตร ฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ความสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอน ในระดับประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ อรุณ จุติผล (2557, หน้า 189) ได้ศึกษา การพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า ครูควรมีการพัฒนาสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนซึ่งมีความสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับ Rothwell (1996, p. 26) ที่มีแนวคิดสรุปไว้ว่า การอบรมเป็นกิจกรรมที่พัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ซึ่งเป็นสมรรถนะที่ทำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

3. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรม ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และด้านคุณลักษณะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่ยึดสมรรถนะเป็นฐานของการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ยึดหลักการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วมโดยผ่านประสบการณ์จากสื่อกลางโดยมีวิทยากรเป็นหลักร่วมกับเทคนิควิธีการพัฒนาบทเรียน กิจกรรมการฝึกอบรมเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิเคราะห์และแบ่งปันประสบการณ์ สะท้อนและอภิปรายความคิดสรุปเป็นความคิดรวบยอด และประยุกต์ใช้แนวคิด เน้นการสอนงานและการให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตลอดระยะหลักสูตร และคำนึงถึงวัยผู้ใหญ่ว่ามีประสบการณ์ มีความพร้อมในการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมในทุกขั้นตอนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง (2553, หน้า 237) ที่กล่าวว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู สำหรับนิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีองค์ประกอบ 6 ส่วน คือ สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หน่วยงานฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม และการวัดและประเมินผล

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อหลักสูตรฝึกอบรมกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า

หลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบของหลักสูตรที่ครบสมบูรณ์และแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน มีกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด วางแผน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการฝึกปฏิบัติทั้งในสถานการณ์จำลองและฝึกปฏิบัติจริงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีระบบการนิเทศติดตามอย่างใกล้ชิดและเป็นกัลยาณมิตรนิเทศ และจากผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปใช้ โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านกิจกรรมการอบรม มีการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จึงส่งผลถึงระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.ยศคุณ รอดเกษม (2556, หน้า 246) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสมรรถนะผ่านระบบออนไลน์สำหรับนักพัฒนาหลักสูตร สถาบันฝึกอบรมในประเทศไทย พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีความเหมาะสมและทุกประเด็นมีความสอดคล้องกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้ที่จะนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ ควรจะได้มีการปรับปรุงประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของครูและบริบทของสถานศึกษา โดยอาจมีการร่วมจัดอบรมในลักษณะของศูนย์เครือข่าย หรือโรงเรียนแกนนำในเครือข่าย ทั้งนี้เพื่อสามารถนำหลักสูตร ฝึกอบรมนี้ไปใช้ให้เหมาะสมและมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

2. ผู้ดำเนินการฝึกอบรม ควรศึกษารายละเอียดหลักสูตรฝึกอบรม แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลาง แนวคิดการพัฒนาบทเรียนสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในทุกองค์ประกอบของหลักสูตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการฝึกอบรม และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับการนำหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางร่วมกับแนวคิดการพัฒนาบทเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ไปใช้ในฝึกอบรมในกลุ่มครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน

หรือในระดับมัธยมศึกษา อุดมศึกษาหรืออาชีวศึกษา การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นต้น

2. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรสำหรับฝึกอบรมครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานทฤษฎีอื่น ๆ ในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้มีความแตกต่างหลากหลาย เช่น การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการ

สร้างชิ้นงาน (Constructionism) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative learning) การจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง (Case study) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวก 6 ใบ (Six Thinking Hats) เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ปฏิพงศ์ จงรัฐธรรม. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของพนักงาน มหาวิทยาลัยสายผู้สอน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ตรัยคุณ รอดเกษม. (2556). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสมรรถนะผ่านระบบออนไลน์ สำหรับนักพัฒนาหลักสูตร สถาบันฝึกอบรมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. (2526). *ประมวลพระราชดำริและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ในปีพุทธศักราช 2524*. กรุงเทพฯ: กรมแผนที่ทหาร.
- วัชรภัทร เตชะวัฒน์ศิริดำรง. (2553). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูสำหรับนิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์*, 5(12), 216–229.
- ศักรินทร์ ชนประชา. (2550). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการศึกษานอกระบบสำหรับครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศุภวรรณ ลัจจพิบูล. (2657). ผลของการเรียนการสอนด้วยกลวิธีสแกนแอนดริว ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทย เพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์. (2548). การจัดการขีดความสามารถของบุคลากร: หัวใจสำคัญในการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาไทย. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2(6), 50–60.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุชิต จันทศิลา. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านภาษาของผู้เรียนสำหรับครูระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อรุณ จุติผล. (2557). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 14(2), 181–197.
- Davis, Keith. (1972). *Human Behavioral work: Organization Behavior*. New York: Mcgraw Hill.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education* (3rd ed.). New York: Mcgraw-Hill Book.
- Rothwell. (1996). *Curriculum Planning for Better Teaching and Learning* (4th ed.). New York: Holt, Rinehart and Winston.